

ȘCOALA NOUĂ

Revista pedagogică a corpului didactic primar din Jud. Bihor.
Organul oficial al Revizoratului școlar din ORADEA-MARE.

Insertiuni și reclame se publică după
tarif. Manuscrisele nu se înapoiază.

Apare la 1 și 15 a lunii.

Sub conducerea unui
comitet de redacție.

Abonament:

Pe an Lei 80
Pe 1/2 an Lei 40
Redacția și Administrația la biroul
Revizoratului.

UNIFICAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Cuvântul de deschidere a conferinței didactice, rostit de dl revizor Gh. Tălbure.

Onorată conferință!

Faptul, că vă pot avea iarăși în jurul meu, adunați din toate colțurile vastului nostru județ, faptul că pentru a patra oară vă pot saluta întruniți în conferință, constituie pentru mine un nou prilej de mulțumire sufletească. Cu acest sentiment Vă salut din scaunul prezidial și vă zic un *bine ați venit!*

Preocupat de toate chestiunile fundamentale ale vieții noastre naționale, în special însă de problema culturii sub toate aspectele ei, se va părea firesc și ușor de înțeles cât de adâncă este bucuria ce o simțesc — și pe care nu o pot tăinuî — decâteori am ocazia să discut și să aprofundez împreună cu Dv., — colaboratorii și organele noastre de muncă — feluritele probleme de cultură și educație, ce ne privesc în deosebi.

Este firesc, pentru că studiarea și îndrumarea acestor chestiuni din domeniul școlar face parte nu numai din sfera atribuțiilor noastre profesionale, ci și din preocupările noastre sufletești, intime și permanente.

Domnilor! Conferințele didactice din acest an, comportă o importanță deosebită. Programul lor de muncă, varietatea și caracterul problemelor puse la ordinea zilei sunt prin însăși natura lor indicate să constituie o *piatră de hotar*. Soluțiunile și hotărârile ce se vor lua sunt menite să marcheze o nouă etapă de progres în evoluția școlii românești.

Este vorba de așezarea pe noi baze a școlii primare. Este vorba de organizarea după noi tipare și noi norme a instrucției și educației. Este la ordinea zilei marea reformă a învățământului primar și normal din țară.

Nevoia acestei reforme era incontestabil adânc simțită. Și noi știm, că ea era solicitată din partea însuși a corpului didactic, care de multă vreme cerea, ca școala să se schimbe la față. Dar mai presus de oameni, au reclamat-o vremile!

Marile „prefaceri” răsărite pe urma războiului, noua stare de spirit, cu noile cerințe sufletești create din întregirea neamului era firesc să reclame o schimbare a întregii noastre organizațiuni culturale, a întregii noastre construcții școlare.

O schimbare nu numai de fațadă sau de ornamentală, — ci-o schimbare din temelie. Vremile noi ridică la suprafață probleme și necesități noi. Acestea la un moment dat cer să fie îmbrăcate în forme noi, cari să le dea viață.

Ministerul instrucțiunii a înțeles „glasul” vremii. Il felicităm pentru această înțelegere și pentru lărga reformă, ce proiectează s'aducă învățământului de toate gradele, la care cere „acuma” și concursul corpului didactic.

Călăuzit de o justă și naltă apreciere a nevoilor școlii dl ministru Angelescu a luat inițiativa acestei reforme, elaborând cu concursul câtorva bărbați de școală un *anteproiect de lege* al învățământului primar. Acest anteproiect de lege cuprinde cc a 16 capitole mai însemnate, din cari pe noi ne privesc mai de aproape două și anume: *organizarea* școlii primare și *programa ei*. Asupra acestora se cere mai ales opinia Dv., și ele vor forma punctele cardinale în jurul cărora au să se grupeze discuțiunile și concluziile conferințelor noastre.

Punctele mai însemnate cu întregul schelet al anteproiectului au fost date publicității și cred, că unii din Dv. le și cunosc din ziare. Concluziunile principiare statorite de comisiunile de anchetă dela București, le-am publicat și'n organul nostru oficial „Școala Nouă”, ca să vă servească de cinozură și de bază la discuțiile din conferință.

(Dl revizor se ocupă apoi în liniamente generale de noua organizație, ce se pregătește școlii primare și de modificările, cari se prevăd și pe care le reclamă programul de studii.)

Apoi continuă:

Cât timp am fost pe băncile școlii poate nu ne-am putut da seama de multele cusururi, lacune și absurdități, ce conține programul întregului nostru învățământ. Abia decând am ajuns la maturitate spirituală și mai ales decând, înșivă practicați meseria ingrătă a aplicării acestui program, suntem în măsura să judecăm la ce martiriu supune pe copii învățământul mne-motehnic oficial, care domină azi în școală. Și'n cursul inspecțiilor mele nu odată am avut prilejul să constat, cu câtă lipsă de înțelegere și de cunoștințe psihologice este alcătuit programul actual și cu ce balast de noțiuni inutile se încearcă creerea fraged al copilului, ținut 4 ani între pereții școlii, departe de natura vie, departe de însăși viața și de realitățile ei, atât de interesante și pline de învățături. Suferințele de astăzi ale proletariatului nostru intelectual, sunt datorite în mare parte prăpastiei, pe care acest sistem de instrucție a săpat-o între școală și viață, între idealul unuia și chemările cu aspre porunci ale celeilalte. Când vedem la tot pasul inferioritatea, pe care o creiază și lacunele, pe cari le resimțim toată viața, parecă nu ne vine să credem, că programul de studii actual este opera unor bărbați de școală. Iar felul cum el se aplică, din partea unora, nu este altceva, decât un veritabil asasinat spiritual.

Metodul și programul învățământului nostru evident, că trebuie modificat. Reforma lui vine la timpul suprem, ca un act de necesitate națională. Poporul nostru are nevoie de o școală bună, potrivită firii și caracterului său etnic, necesităților lui sufletești și deprinderilor sale de viață. Neamul nostru nu este legat, ca alte popoare, de anumite deprinderi ancestrale, cari influențându-i profund psihologia să facă imposibilă o schimbare în metoda instrucției sale. Învățământul nostru datează abia de câteva decenii, pentru că pe arena culturii suntem un popor tânăr. Avem deci toate posibilitățile să-l schimbăm și să-l adoptăm noilor cerințe naționale.

O reformă radicală a învățământului în sensul unui plan de învățământ unitar și integral se impune ca un imperativ categoric al noilor condițiuni de viață ale neamului.

Țara noastră scumpă, alcătuită decurând din patru provincii cu diferite sisteme de învățământ, cu diferite tipuri de școli și diferite tradiții de cultură, cere să aibă un învățământ primar și normal unificat.

Problema unificării este axa principală, în jurul căreia se concentrează preocupările comisiunilor speciale, cari au elaborat anteproiectul de lege.

Opiniunile noastre sub acest raport, depășesc cadrele acestui simplu cuvânt de deschidere, urmând, ca ele să fie fixate mai amănunțit la discuția generală asupra programei de studii pentru școala primară și normală.

Dealtfel — conform ordonanței ministeriale — lucrările și discuțiunile conferinței se vor limita la fixarea *principiilor generale* privitoare la reformă.

Tot ceea ce sper și doresc este, ca discuțiunile ce vor urma să fie ținute — ca și în trecut — la un nivel înalt, care să împrumute corpului nostru didactic caracterul de corporațiune intelectuală, serioasă și conștientă de misiunea sa. Astfel fiind nu mă îndoiesc, că opiniile Dv. cristalizate în cursul discuției vor avea darul să elucideze anumite chestiuni din program și să contribuie cu'n aport prețios la marea operă de reformă școlară, ce ne stă în prag.

Infăptuită odată această schimbare din temelie a instrucției populare, vremile vitrege și greutățile cu cari avem de luptat încă, sperăm să dispară cu totul, iar pentru școala primară românească o să putem inaugura o epocă nouă, o epocă de aur.

Animat de aceste sentimente vă bineventez și salutând cu dragoste și stimă pe on. reprezentanți ai autorităților locale și pe distinșii bărbați de școală, cari ne-au onorat cu prezența, declar conferința corp. didactic — deschisă.

Conferința

corpului didactic din județul Bihor

Corpul didactic dela școlile primare din județul nostru, răspunzând ordinului circular Nr. 1962—1922 al Revizoratului școlar s-a adunat în zilele de 10 și 11 Septembrie n. a. c. în conferința didactică obicinuită.

Cum însă chemarea acestei conferințe era, să discute și să se pronunțe asupra principiilor depuse în anteproiectul de lege pentru reforma învățământului, ea a întrecut cadrul conferințelor didactice obicinuite atât prin însuși rostul ei cât și prin elanul și însuflețirea, cu care învățătorii noștri au știut să dea importanța convenită rolului ce-l au.

Dupăce în ambele biserici de rit român s-a celebrat chemarea Duhului sfânt, învățătorii s-au adunat în sala festivă a primăriei din Oradia-Mare. În fața celor aproape 300 dascăli români dl revizor Gh. Tulbure își rostește cuvântul de deschidere, pe care îl publicăm la alt loc al revistei. Salută apoi oaspeții prezenți, între cari remarcăm pe dl director regional Simion Gocan, care a asistat la conferință până la sfârșit, urmărind cu atențiune toate discuțiile, apoi dna A. Teodorescu, directoarea școlii normale de învățătoare din localitate, dl Pop Jon directorul liceului Gozsd, dl protopop Gh. Papp din partea Consistorului gr. ort. din Oradia-mare, dl Speranția directorul școlii de aplicație de pe lângă școala normală de băieți din loc și alții.

Înainte de a se intra în ordinea de zi, la propunerea dlui subrevizor P. Coroiu se trimite dlui ministru al instrucției dr C. Anghelescu o telegramă de felicitare cu următorul text: „Corpul didactic primar din județul Bihor intrunit în conferință, cu unanimă însuflețire Vă felicită pentru acțiunea pornită în scopul reformării învățământului și pentru ideea salutară, ca această

reformă să se facă cu colaborarea acelor factori, cari sunt chemați să o aplice în viață, spre întărirea și ridicarea neamului român.“

La această telegramă dl. Ministru a răspuns cu următoarea telegramă, adresată Revizoratului școlar: „Vă rog a transmite învățătorilor adunați în conferință toate mulțumirile mele pentru cuvintele călduroase ce mi-au adresat. Dr. C. Anghelescu ministrul instrucțiunii.“

Nr. I. Intrându-se în ordinea de zi, conform programei publicate dinainte, se trece la discuția asupra grădinilor de copii. Cu prelucrarea acestui subiect au fost încredințate D-șoarele Zamfira Toiescu și Iuliana Horvath, conducătoare de grădini de copii din Oradea-Mare. La aceasta discuție au luat cuvântul D-nii A. Nevrinceanu, E. Țigu și alții, fixându-se următoarele principii ca concluziuni ale conferinței:

Învățământul în grădinile de copii să fie obligator. Lângă fiecare școală primară să se înființeze câte-o grădină de copii. Învățământul obligator să înceapă cu al cincilea și să termine cu anul al șaptelea. Pentru mai mulți decât 60 de copii să se înființeze al doilea post. Programa să fie întocmită astfel, ca conducătoarei să-i rămână libertatea de a o aplica potrivit cu dezvoltarea copiilor. Vacanțele la grădinile de copii să dureze 10 săptămâni; anume 6 săptămâni iarna și 4 vara. Personalul să aibă pregătire de cel puțin 4 clase medii și școala normală freobeliană terminată. Organele de control să fie recrutate și dintre femei ca inspectoare speciale pentru grădinile de copii, iar controlul direct să se exercite din partea Revizoratului școlar.

Nr. II. Urmează la ordinea zilei „Școala primară din Transilvania și vechiul Regat“ temă prelucrată de inv. Nicolaie Fîru și Gavril Oros. Acesta fiind punctul culminant și de deosebit interes, învățătorii s'au silit să contribuie în măsură largă cu experiențele lor, introducându-se astfel o discuție amănunțită și interesantă. Au luat cuvântul mai mulți înși dintre cari remarcăm pe I. Roșu, V. Teuca, I. Tripon subrevizori și inv. E. Țigu, V. Strauț, I. Cloambeș, I. Costa și alții. Drept concluzii s'au fixat următoarele principii: Etatea copiilor la intrare să fie 7 ani impliniți, crede totuși de conștient, ca legea să lase în privința aceasta o latitudine, admitând, ca etatea și obligativitatea copiilor pentru școala primară să se poată fixa după regiuni, adecă potrivit după situația topografică a comunelor și cu gradul de dezvoltare fizică a copiilor. Durata cursurilor în comunele rurale să dureze 4 ani atât la sate, cât și la orașe. Cursurile complementare să dureze 3 ani. Învățământul să fie continuativ și pe clase. Programa să fie practică și unitară la sate ca la orașe. Tipul școlii primare să fie unitar de stat, al cărei program să nu conțină nici un spirit dușmănos bisericii. Organizarea ei să fie cea actuală în Ardeal. Localul școlii să fie susținut din contribuțiile directe și indirecte ale comunei. Școală model să fie considerată școala de aplicație de pe lângă școala normală. Aceasta trebuie să fie

însă nedivizată, pentruca fiitorul învățător să facă praxa în același tip de școală, pe care o va conduce la sate.

Trecerea învățătorilor din învățământul rural, în cel urban să se facă numai în baza meritelor și activității dezvoltate în școală, omițându-se orice examen de înaintare sau definitivat. Eforia școlară să fie investită cu drepturi de sancțiune față de părinții, cari nu-și trimit copiii la școală. Eforia să nu aibă nici un drept de amestec în însași instrucțiunea.

Nr. III. Învățământul complimentar, al cărui raportori au fost A. Chinez, Gh. Mihuța și I. Cloambeș. La discuțiile asupra acestui punct au luat cuvântul D-nii A. Nevrinceanu, I. Roșu, E. Tigu, I. Fersigan și alții. Drept concluzii conferința se identifică cu principiile depuse în anteproiectul de lege, în special durata cursului complimentar să fie de trei ani cu câte 12 ore la săptămână.

Școlile de repetiție economice independente să se mențină având programa analitică specială. Controlul să se exercite prin un organ de specialitate al Revizoratului școlar.

Nr. IV. Învățământul normal, raportori fiind A. Sala, T. Indrieș și I. Papp. În discuția asupra acestui punct au luat parte D-nii M. Suciuc, V. Strauț, I. Barbulescu, I. Roșu, V. Teuca, P. Coroiu și alții. În urma discuțiilor s'au fixat următoarele principii. Școala normală să fie cu opt clase. În ultimii 4 ani să se pună mai mult pond pe partea practică a didacticei și metodelor. Planul analitic să nu fie prea încărcat.

Legătura școlii normale cu școala primară să se mențină și să se intensifice deoparte prin școala de aplicație, de altă parte prin ospitățile ce elevii școlii normale le vor face la diferitele școli primare din provincie.

Conferința în special înzistă, că Revizorul școlar să i-se atribuie dreptul de control și colaborare în școala normală.

Recrutarea elevilor în școlile normale să se facă sau direct din școala primară, cu examen de primire, sau din școala medie cu examen de diferență.

Corpul didactic să-și completeze cultura profesională prin cursuri speciale de vară, prin biblioteci de specialitate și excursiuni.

Să se elimineze orice examen de definitivat și înaintare pe loc. În baza diplomei de capacitate învățătorul să între după numire în toate drepturile ce-i asigură legea. Înaintare să se facă numai în baza meritelor câștigate în școală și prin activitatea extrașcolară. Transferările să se facă numai la cerere proprie, sau din pedeapsă.

Nr. V. Controlul învățământului primar, temă prelucrată de M. Suciuc și cenzurată de V. Strauț. Iau cuvântul I. Roșu, A. Nevrinceanu, G. Oros, I. Costa, E. Tigu, I. Mangra, G. Hoblea și alții. Drept concluzii s'au fixat următoarele principii:

Numirea de revizor și subrevizor să se șteargă

înlocuindu-se cu numirea de inspector și subinspector, numire care corespunde mai bine menirii și poziției sociale. Inspectorii școlari să poată fi recrutați și dintre învățătorii cu studii superioare de pedagogie.

Corpul didactic să poată fi disciplinat numai de o comise disciplinară de judecată constătătoare din bărbați de școală. Subinspectorii să fie avansați de inspectorii în bază de merite, fără nici un examen. Conferința e de principiu, ca inspectorul de județ să fie un organ cât mai independent și să aibă legătură directă cu Ministerul, deci nu acceptă ca revizorii școlari să fie subordonați direcțiilor regionale și generale.

Nr. VI. Mișcarea pedagogică literară străină și română elaborat de D-nii E. Țigu și A. Catone, ascultată fiind cu viu interes, conferința își exprimă mulțumita față de ambii autori. Conferința D-lui Țigu o publicăm la alt loc al revistei.

Nr. VII. Domnul Revizor Gh. Tulbure cetește expozeul situației și nevoilor învățământului primar din județ.

Nr. VIII. Invățătorul Gavril Pop din Vad în cadrul unei interesante conferințe prezintă un nou sistem de bancă școlară inventat de D-sa.

Nr. IX. La propunerea D-lui V. Teuca completată cu amandamentul D-lui P. Coroiu se pune la ordinea zilei chestia penzionării corpului didactic și după ce se discută cu toată seriozitatea și îngrijorarea faptul, că corpul didactic se află într-o completă desorientare și nesiguranță în ce privește viitorul său, conferința prezintă următoarele desiderate:

Să se lichideze fondul regnicolar de penziune rămas la Budapesta; să se fixeze în lege, ca învățătorul să fie penzionat cu leafa ultimă ce a avut-o în momentul penzionării. Văduvele învățătorilor să primească toate retribuțiile soțului încă 6 luni dela moartea lui. Invățătorilor din comunele rurale să li se dea locuință în natură, în lipsa acesteia bani de chirie. Invățătorilor familisti să li se încuviințeze adaus familiar.

Legea agrară pentru Ardeal să se completeze cu o dispoziție la fel cu a legii agrare din vechiul Regat, în baza căreia și învățătorilor să li se asigure prin expropriere pământ.

Nr. X. Domnul M. Suciu pune în discuție chestia statificării învățământului și clarificarea situației învățătorilor statificați. În urma lămuririlor date din partea prezidiului, conferința se declară unanim pentru statificare și cere perfectuarea cât mai grabnică a acestei chestiuni. Și până la rezolvirea definitivă învățătorii se declară, ca stând sub controlul direct și exclusiv al Revizoratului școlar.

Nr. XI. Implinindu-se o jumătate de veac dela data morții eroului național Iancu Avram, Dl Revizor Gh. Tulbure în cuvinte de omagiu comemorează acest eveniment frimțând în numele corpului didactic un gând și o lacrimă de recunoștință pe mormântul dela Tebea. Conferința prin sculare în picioare dă expresiune pietății sale față de tragicul erou al aspirațiu-

nilor Ardealului și la propunerea d-lui V. Strauț decide, ca în prima Duminecă a lunii Octomvrie să comemoreze și cu școlarii amintirea lui Avram Iancu.

Nr. XII. Terminându-se toate chestiunile din program Dl. revizor Gh. Tulbure rostește câteva cuvinte de incheiere și mulțumind corpului didactic pentru viul interes și ținuta deamă și serioasă pe care a dovedit-o, închide conferința.

În numele corpului didactic Dl. N. Firu mulțumește D-lui Revizor pentru conducerea cu tact și imparțială a conferinței.

Astfel corpul didactic din acest județ ascultând chemării Ministerului Instrucțiunii, de a colabora la proiectul de reorganizare și unificare al învățământului din România întregită-, a părăsit capitala județului- de sigur- mândrii de rostul ce-l au și importanța ce li se dă într-o consolidarea și dezvoltarea culturală a neamului românesc.

Importanța personalității profesorului

Trec acum la o nouă chestiune. Ce constituie valoarea personalității profesorului? Se înțelege ușor ce este o personalitate. Orice persoană care a isbit să se afirme prin puterea caracterului și a aptitudinilor sale deosebite, constituie o personalitate. Oprindu-mă acum la personalitatea profesorului, pe care o găsim în primul rând necesară, deoarece e vorba de raportul lui față de clasă și numai de manifestarea sa în fața copiilor. Iată ce am de spus cu privire la aceasta. Este o personalitate un profesor, care a isbit să-și câștige încrederea școlărilor săi, care a știut să le dea o direcție în viața lor, care a putut să aibă un ascendent moral față de elevii săi. Un om care nu este o personalitate este ușor condus de alții; profesorul care nu este o personalitate este o jucărie în fața copiilor. Cuvântul lui nu este ascultat, ceea ce face ca el să nu aibă nici o autoritate în clasă. Mai toți acești profesori se plâng de lipsa de disciplină care domnește în clasele lor. Cine e de vină? Nu copiii pe cari ușor îi poți conduce, ci tu profesor, care te lași condus de ei.

Un suflet absolut e mai întotdeauna o calitate de seamă pentru afirmarea personalității sale. La aceasta se adaugă o pregătire intelectuală deosebită și mai ales o consecvență în actele sale.

Nu întotdeauna curajul sau îndrăsneala, niciodată vocea răstită sau privirea fulgerătoare, vor isbit să dea o autoritate morală, ci din contră, o privire blândă de cele mai multe ori, un ton calm și nu autoritar, o atitudine hotărâtă, fără să fie violentă și așa a mai departe.

Cel care a fost o personalitate pentru omenire, a fost blajin, a fost calm, a fost plin de duioșie. Mii de credincioși l-au ascultat și s'au supus Cuvântului Său. Mii dintre ei au murit pentru ideile Sale. Cine ar putea spune că cele mai mari personalități nu au avut aceste

calități? Cine ar putea să afirme că lumea se supune violenței și autoritarismului? Nu mă voi opri aci; vă las să vă gândiți fiecare și voi trece la altă idee.

Fiți înainte de toate oameni și apoi profesori! Fiți pentru elevii Dtră nu o autoritate care urmează după anumite norme strâmte, dar oameni care să se conducă de principii înalte umane. Să luăm exemplu din viața tuturilor oamenilor mari pe care i-a avut omenețirea, și să vedem ce a făcut din ei titlu de om. Așa a fost un Socrate, un Kant și atâția alții. Nu mă voi referi acum la cei care constituie personalitatea profesorului în afară de școală și voi arăta aceste în altă parte.

Nu se poate lucra cu violență, căci aceasta nu ajută la nimic. Sunt în adevăr mulți copii cari nemulțumesc prin felul lor de a fi; dar dacă ne gândim la aceea ce au adus din mediul lor, atunci ne este milă, nu ne revoltăm. Acești nenorociți în marea majoritate, vin din case unde au auzit numai cuvinte urâte, au văzut lucruri rele, sunt veșnic supuși unei influențe din cele mai rele. Noi le inspirăm dragostea de bine, de frumos. Dar cât timp îi ținem sub influința noastră? Foarte puțin, câteva ore și atunci, de multe ori, nu se consacră decât un timp neînsemnat pentru acest lucru, de a le forma sufletul, căci restul îl întrebuițăm pentru îmbogățirea intelectului, pentru satisfacerea unui program.

Dumnezeu știe, dacă ceea ce li se spune în clasă, nu este contrazis de ceea ce văd acasă, și eu gândesc că de multe ori chiar, ei râd când audatăte vorbe frumoase cari se spun de învățătorii lor și au atunci înaintea ochilor tabloul real al vieții, pe care ei o cunosc nu cu vorbe, dar prin înfățișarea ei reală.

Nu e niciodată bine să-le arătăm viața altfel decât așa cum e și să căutăm să o transformăm prin puterea valorii noastre aceea pe care o trăim. A-ți făuri viața ideală și a trăi acolo fără să fi expus greșelii, nu e o calitate; a transpune viața în care ești destinat să trăiești, și a face să se resimtă acest mediu de purtare a ta, aceasta e adevărata valoare a unui om. Pentru aceasta e nevoie de o altă educație, decât aceea care se dă în școlile noastre. E nevoie de o educație făcută în mijlocul vieții, nu izolând copilul de viața reală, ca de un rău de care trebuie ferit. Unde se va desvolta el mai târziu? Va putea să înlătore el cu totul influența pe care societatea o va exercita asupra lui? Desigur că nu. Ce facem noi în genere? Il ținem în școală și-i poruncim ce să facă, sau aranjăm lucrurile în așa fel ca el să nu greșiască. Il notăm după puterea ce a avut să înlătore orice ocazie de a greși. Va avea mai târziu și în societate un astfel de conducător? El este veșnic supus unei constrângeri pe care o exercită asupra lui școala. Aceasta constrângere poate fi mai mare sau mai mică, dar ea totuși există, și copilul se resimte de ea. Ce face el ca să-și îndrepte caracterul? Nu face nimic. Se supune și atâta tot. Ce ar putea face școala spre a înlătura acest sistem? Să pună pe copil să reacționeze asupra mediului în care trăiește. Să pună în locul unei

vieți închipuite, viața adevărată pe care trebuie să o găsească în societatea pentru care se pregătește el. Nu cu închipuiri, ci cu realități va avea el de luptat, și pentru aceste realități școala nu-i dă nici o pregătire ca să le înfrunte.

Am făcut o mică paranteză dela subiectul ce mi-am propus să dezvolt, pentru că nu pot tăcea, văzând atâta artificialitate ce există în școlile noastre și nu pot tăcea cu atât mai mult, cu cât eu mă numesc să fac parte dintre acei ce ar trebui să dea o directivă nouă școlii. Mă mulțumesc să scriu și să vorbesc, poate cineva să mă audă în sfârșit și să mă înțeleagă, că se prăpădește atâtea suflete în școlile noastre cu viață de teză neprielnică, și se distruge orice vlagă din copiii noștri, pe care ar trebui să-i întărim pentru o viață sănătoasă, nu pentru o viață de mănăstire. E primă decă, condiție a dezvoltării personalității, această deprindere la viața reală din cea mai fragedă copilărie. Apoi ar fi a se oferi copilului exemple vii de modul cum să se poarte în societate și în sfârșit ar fi modelul adânc ce să întipărește în sufletul lui încă din viața de școală, model ce trebuie să apară în cea mai puternică lumină și întotdeauna întovărășit de o puternică căldură sufletească. Cine poate oferi acest model? Nu cred că e nevoie să mai întreb. Nimeni altul decât profesorul care ia cu copiii contact zilnic, care își desfășoară în fața lor o viață complexă și bogată, ce poate avea o înrăurire din cele mai însemnate asupra copilului. Acest model trebuie să fie perfecția însăși, sau măcar să apară o perfecție în fața copiilor. Numai așa ei vor încerca să-l imite; astfel vor zice: „Și el greșește uneori ca și mine, și atunci ce să mă iau după el“. De câte ori nu suntem noi expuși judecății severe a copiilor noștri, și cât de bine suntem judecați de ei cari nu scapă nimic din vedere. Ați văzut și Dtră ce puțin poți greși și copilul și intervine, fie în lecție, fie în felul cum ai procedat în vreo întâmplare oarecare.

Să se știe că dacă copilul nu are acea judecată dezvoltată ce o găsim la omul adult, el are în schimb o putere de intuiție, grație căreia nu rămâne nimic care să nu fie observat și dus mai departe de imaginația lui de copil, la care el brodează o lume întregă de fantazii în care el este eroul. Toate aceste nimicuri cărora noi poate nu-le dăm nici o importanță, fac să se piardă valoarea noastră în ochii copiilor. Un cuvânt spus greșit, o pedeapsă dată fără motiv, ori ce act făcut, și căruia noi îi dăm o importanță neînsemnată, cântărește în cumpăna de judecată a copiilor și ne scade.

Înainte de a intra în clasă, se cere deci o atență observare și controlare riguroasă a noastră. Nu este îngăduit unui învățător se zică: Cu copiii merge și altfel. E cea mai mare greșală ce putem face. Apoi să nu zicem: S'a întâmplat azi să fie așa, nu se va mai repeta acest lucru. Nu, căci pentru copil se repetă o impresie, și ea nu se pierde ușor. Apoi se zice iarăși de multe ori. Ce este această clasă? O clasă de niște copii. Ce pot ei să-și dea seamă. Ei nu știu, dar înțeleg,

au acel dar al intuiției, care vine să complexeze lipsa lor de înțelegerea a lucrurilor și tocmai prin aceea minunată intuiție, noi putem fi mai lesne prețuiți în valoarea noastră adevărată. Câți profesori nu pot fi apreciați mai bine de copii, decât de oamenii mari și inteligenți cu cari ei sunt în contact? De ce? Pentru că copilul știe să meargă mai adânc, prin puterea imaginației lui, și el vede o mare calitate chiar într'un gest care trece, neobservat pentru oamenii mari.

Este o lecție aceasta pe care o dau copiii, căci ei caută să pătrundă mai adânc în sufletul profesorului și nu se lasă înșelat de aparența ca toți ceilalți oameni. Ar fi timpul să se lase la o parte cu sistemul nostru de a ne face apreciați și măguliți prin vorbe ce ne flatează, și să căutăm să lucrăm cu mai multă seriozitate dar să lucrăm cu folos pentru realizarea unui ideal care e întotdeauna obținut de cel mai apropiat scop pe care-l realizezi prin munca ce o faci. Acest ideal pentru învățător sau profesor, nu poate fi altul decât acela de a-și face datoria conștiincios și cu inimă iar nu trâmbițând că și-o face, când el nu dă decât aparența de muncă.

(Va urma.)

Mișcarea pedagogică mai nouă română și streină.

Lipsa de orientări în materie de ordin pedagogic-didactic a învățătorimei în trecut era motivată și scuzabilă întrucât până pe la finea anilor 1902—1903 literatura didactică în limba română era foarte slabă. N-aveam traduse nici măcar scrierile valoroase din literatura clasică, necum să putem înregistra vre-o scriere originală din domeniul pedagogiei științifice moderne. Toată hrana și alimentarea sufletească pentru învățătorimea română era redusă și limitată la manualele de școală normală, la câte o revistă slăbuță de specialitate ori la una ori două scrieri pedagogice ce apăruseră în traducere românească. Astăzi ne aflăm cu totul în altă situație, avem aproape toate scrierile clasice în traducere românească, avem reviste de specialitate și scrieri originale cari ne îndreptățesc și pe noi a vorbi despre o literatură pedagogică românească și deci lipsa de orientări pedagogice nu mai e motivată și scuzabilă pentru învățătorul modern de azi. Ridicarea învățătorimei în vechiul regat deoparte și înmulțirea scrierilor în literatura didactică prin traduceri și originale de altă parte, stă în legătură cu cea mai ilustră personalitate ce-a avut o școală română; acela e marele bărbat: Spiru Haret. În calitate de ministru Spiru Haret alcătuiase legile învățământului normal, în care senzul acestor legi școlare elevii școalelor normale, viitorii învățători încă pe băncile școlii normale trebuiau să cunoască literatura didactică clasică, și principiile cardinale ale literaturii clasice din scrieri originale, și fiind literatura di-

dactică germană una din cele mai bogate literaturi ordonase sporirea oarelor din limba germană în așa măsură, încât elevii în ultima clasă, să poată citi și înțelege cu ușurință operele clasice a marilor pedagogi.

Nizuința ministrului Haret de a vedea statul învățătoresc ridicat la demnitatea ce i se cuvenea și mai ales în ce privește specialitatea, întâmpinase greutăți și se termină cu puțin succes. Atunci ordonă traducerea și prin Cassa Școalelor editarea scrierilor mai valoroase a literaturii clasice, așa că într'un timp de tot scurt apăruseră operele clasice a pedagogilor: dr Locke, Pestalozzi, Comenius, Rousseau, Herbart și alții. După cum e știut și cunoscut educația ca știință nu stă pe principii conservatoare, ci întocmai cum evoluționează societatea, trece și ea prin faze de dezvoltare, prin fluctuațiuni, ține pas cu procesul de dezvoltare a societății și de aici ca o urmare firească dezvoltarea literaturii didactice ce se evidențiază prin multele scrieri didactice, apărute în streinătate și mai puține la noi la Români. Dintre multele scrieri pedagogice pe cari le-am citit am să fac dare de samă asupra următoarelor:

1. „*Idei de educațiune*“ de pedagogul englez dr Iohann Locke; un remarcabil tratat de educațiune, tradus de poetul Gh. Coșbuc, editura Cassa Școalelor, în el se cuprinde educația intelectuală, morală și fizică.

E tratată educația ce trebuia s'o primească clasa aristocratică și cavalerii evului mediu, vazăzică mai mult cuprinde o educație de castă. Partea referitoare la educația fizică cuprind principii sănătoase ce și azi se pun în aplicare și în școala primară.

2. „*Emil sau despre Educațiune*“ de Jean Jack Rousseau, romanul pedagogic a marelui Rousseau, tradus de Gh. Adamescu, apărut la Cassa Școalelor. Emilul lui Rousseau împreună cu alte scrieri ale sale prin profunditatea ideilor au revoluționat întreaga omenire, chiar însuși Rousseau se poate privi ca apostolul marelui revoluționari franceze, de mai târziu. Rousseau luptând cu un fanatism și cu o ură contra educației nenaturale ce se făcea de contemporanii săi, e cu tot dreptul numit de poetul Goethe apostolul naturalismului; iar opera sa „Emil“ „evangelia naturalismului“. În pedagogie cu „Emilul“ lui J. J. Rousseau s'a creat un nou curent: *Naturalismul*.

Stoy pedagog german de mai târziu face următoarea observație asupra greșelilor din pedagogia lui Rousseau, zicând: „Natura ca atare nu este nici odată legislatoarea îndreptățită pentru scopurile educațiunii: este însă pentru mijloace. Este vorba de a transforma pe omul naturii și prin urmare de a ataca natura cu armele ei proprii, fiindcă aceasta se poate face numai după legile naturii“. Rousseau confundase parcă scopul cu mijloacele. Opera lui J. J. Rousseau „Emil“ cuprinde respective se împarte în

5 cărți; în cele 3 dintâi se face educația elevului său imaginar după legile naturii, cartea 4-a și a 5-a cuprind filozofia lui Rousseau și educația feminină.

3. *J. J. Rousseau și educația naturii* de Gabriel Compayre tradus de Margareta Gavrillescu ed. Alcalay, e o scriere-comentar asupra educației lui Rousseau, e tratată însemnătatea sistemului său de educație, concludând pedag. francez Compayre, că toate principiile pedagogice de mai târziu sunt mai mult sau mai puțin cuprinse în „Emilul” lui Rousseau, adică sunt opera lui Rousseau.

4. *Ideile pedagogice a lui Rousseau*. Cu ocazul bîcentenarului nașterii sale serbate în vara anului 1912, apare o broșură în editura tipografiei diecezane din Arad de dr Pipoș, în cadrul acestei conferințe regretatul prof. dr Pipoș, analizând sistemul de educație a lui Rousseau cuprins în cele 5 cărți scoate în relief calitățile și defectele naturalismului lui Jean Jack Rousseau.

5. *Didactica magna* de Ioan Amos Comenius ed. Cassa Școalelor, tradusă în românește de Petre Gârboviceanu; în acel babilon al destrăbălărilor, în acel period al feudalismului cras și al sângeroaselor persecuțiuni religioase apare apostolul sectei religioase a fraților Boemi, Ioan Amos Comenius, încercând să facă educația și regenerarea societății omeniești, publică opera sa monumentală *Didactica magna*. El e cel dintâi pedagog clasic, care ne dă o organizație școlară completă după cele 4 etăți. În *Didactica magna* se cuprind toate principiile școlii primare de astăzi, va să zică școala primară de azi e condusă în bună parte după principiile lui Comenius. Anume principiul sunt următoarele: dela ușor la greu; dela cunoscut la necunoscut; dela aproape la departe; dela părți la întreg; dela particular la general; dela concret la abstract și dela simplu la complicat. Toate aceste principii cari formează sufletul și podoaba școlii primare, sunt creațiunile lui Ioan Amos Comenius cuprinse în opera sa monumentală *Didactica magna*; deaceia Comenius a fost și va rămânea pentru toate timpurile viitoare cel mai ilustru didactician.

6. *Leonard și Gertruda* de I. H. Pestalozzi ed. Cass. Școal. tradusă de I. Rădulescu Pogoneanu. Un roman pedagogic a lui Pestalozzi, unde eroul e un cetățean elvețian model de cinste, hărnicie și viață conjugală.

7. *Cum își învață Gertruda copii?* de Ioan Heinrich Pestalozzi, traducere de Băitean și revizuită de Borgovan; cuprinde în o serie de 14 epistole, principiile pedagogice a lui Pestalozzi. Ceeace l'a făcut mare pe Pestalozzi nu e atât sistemul său de educație, cât mai mult „iubirea de mamă” plantată în inima sa, aceea iubire divină cu care a trecut dela vorbă la jertfă, atunci când în cursul luptelor între Francezi și Elvețieni, o mulțime de copii orfani sunt rămași pe drum fără ajutor și fără nici un adăpost,

Pestalozzi îi adună la un loc, îi susține pe cheltuiala proprie; deschizând sub conducerea sa școalele din Staus, Burgdorf, Iverdun și Neu Hof. În ce privește psihologia e foarte slab, ceea ce însuși o mărturisește în l. epistolă când scrie: „Lucram în curs de luni întregi principiile elementare ale învățământului; făcusem totul ca să le simplific până la cea din urmă și nu cunoșteam legătura dintre ele sau cel puțin nu-mi puteam da socoteala despre aceasta într'un mod deslușit; dar din oră în oră simțeam că înaintez și înaintăm cu pași mari”. Pestalozzi e creatorul exercițiilor de cugetare și vorbire în școala primară; în scrierea sa sunt cunoscute sub nomenclatură veche „limbajului”. Prin „număr” a făurit principiile socotitului și prin „formă” cele a desemnului și le-a introdus în școala sa.

8. *„Pestalozzi și educațiunea elementară”*, de Gabriel Compayre; apărută în Biblioteca pentru toți, analizând sistemul de educație a lui Pestalozzi, Compayre constată că în psihologie Pestalozzi era un mediocru; iar scriind mai departe, zice: „Ne am apropiat de adevăr — scrie Compayre — dacă am defini pe Pestalozzi — Pedagogul intuiției”, de fapt principiul rămas pentru eternitate în școala primară și legat de numele lui Pestalozzi, e principiul intuiției.

După încercările și dibuirile pe terenul educației a pedagogilor dr Locke, Comenius, Rousseau și Pestalozzi apare fundatorul și creatorul pedagogiei științifice — moderne — Ioan Friederich Herbart. Doctrina lui se cuprinde pe scurt în:

9. *„Schife și prelegeri pedagogice”* de I. F. Herbart; traducere de Ana Floarea. E pedagog între filosofi și filosof între pedagogi, crează Pedagogia ca știință ridicându-o și puindu o alături de celelalte științe; el e cel dintâi pedagog care ne prezintă un sistem de doctrină organizat cu putere, puind Pedagogia pe doi stâlpi: Filozofia practică (Etica) și Psihologia; cea dintâi stabilește ținta; iar cea de-a doua căile. Întregul său sistem are o nomenclatură greoaie și rău de înțeles. Doctrina sa cuprinde 3 părți: guvernarea, învățământul și disciplina, el creează principiul treptelor formale; principiul istoric cultural și a concentrațiunii; interesul ș. a. El stabilește ținta educațiunii: Firmitatea, caracterului moral; adică un om cu voința constantă și conștientă conform legilor morale; având la bază cele 5 virtuți universale sau idei; idea libertății înterne, a echității, a dreptului ș. a.

10. *„Introducere în Pedagogia lui Herbart”* de Crisostom Ufer; e un admirabil tratat al pedagogiei științifice moderne Herbartiene, scris pe înțelesul tuturor Ufer tratează cu competență de specialitate întreaga doctrina lui Herbart. Edit Cassa Școalelor.

11. *„Herbart și educația prin instrucțiune”* bibl. p. toți, de marele pedagog Francez Gabriel Com-

payre; aceasta scriere cuprinde o critică asupra doctrinei lui Herbert, arătând deoparte greșelile în psihologia lui Herbert iar de altă parte terenul cucerit de principiile lui Herbert în țările Europei și Americii. În fiecare țară o adevărată bibliografie s'a scris asupra pedagogiei lui Herbert, chiar și în Franța s'a făcut propagandă cucerind teren școala Herbert-Zilleriană.

12. „*Dr Vilh. Rein și activitatea sa pedagogică*“ de dr P. Pipos în cadrul unei conferințe tratat sistemul pedagogic al pedagog. dr V. Rein; nucleul doctrinei lui Rein ca, dezvoltarea bunurilor materiale să stea să să progreseze în armonie și echilibru cu cele ideale. Ținta educației e cea creată de Etică lui Herbart, adică voința constantă și consecvență în acțiune conform legilor morale, aceasta direcție a voinței va emana din înțelegerea celor 5 virtuți univerzale.

13. „*Treptele formale ale învățământului*“ de dr P. Șpan, în această broșura sunt tratate cele 5 trepte formale a școlii Herbart Zilleriane; analiza, sinteza, asociația sistematizarea și aplicarea. Insuși dr Șpan fiind elev în Pedagogia din Iena, a unuia din discipolii lui Herbart, a pedagogului dr Rein. Toată doctrina lui Herbart cu întreaga bibliografia ce sa scris asupra acestei doctrine până azi, formează în pedagogie o epocă: *Herbartianismul sau școala Herbart Zilleriană*.

14. „*Despre Educație*“ de dr Onisifor Ghibu; e tratată educația morală, intelectuală, fizică estetică și practică precum și chestiuni de organizație și disciplină.

15. „*Cercetări privitoare la situația inv. nostru primar*“ de dr Qu. Ghibu; e tratată starea școlilor în arhidieceza Sibiului, precum și problema activității extrașcolare.

16. „*Anuarul pedagogic*“ de dr On. Ghibu, cuprinde o serie de articole asupra doctrinei pedagogice a celor mai iluștri oameni de școală; precum și chestiuni și probleme referitoare la activitatea și la situația culturală și școlară a românilor sub fosta stăpânire maghiară.

17. „*Psihologie și educație*“ de pedagog. american William James trad. de G. Simeon sunt tratate probleme de psihologie și educație.

18. „*Educația Voinței*“ de Jules Payot trad. de Nic. Faudelea e tratată voința, rolul ideilor în voință, mijloacele interne, adică acțiunea și reflecțiunea.

19. *Psihologie Pedagogică* de Emanuil Martig ed. Cassa școal. e unul din cele mai bune manuale de psihologie pentru școala normală.

20. *Scoală și educație* de dr I. Mateiu, o broșură apărută în biblioteca Semănătorul, Arad. Cuprinde câteva articole scrise asupra educației fetelor; scrise sub impresia ideilor marelui moralist Englez I. Ruskin; precum și un articol de propagandă asupra femeilor în trecutul românesc.

21. „*Inv. nostru primar*“ de I. C. Bratu, cuprinde

istoricul școlii rom. din cele mai vechi timpuri; precum și organizația actuală a inv. România, în celelalte țări ale Europei și în America.

22. *Invățăm. popular în Bulgaria* de Fl. Cristescu; e tratat învățământul primar, normal și cultura socială a poporului bulgar.

23. „*Noțiuni de Pedagogie generală*“ de Găvănescul e tratată știința, noțiunea, importanța și scopul educației; precum și ed. fizică, națională, estetică, religioasă și morală.

24. *Educația prin sine însuși* de G. Aslan; bibliot. p. toți. cuprinde probleme de educație; sunt tratate scopul și utilitatea educației; necesitatea unui ideal; ereditatea și educația, sugestia și autosugestia în educație; educația voinței, educația fizică; educația inteligenței și a sentimentelor.

25. *Greșelile părinților în educația copiilor*; bibl. p. toți de C. Oporoiu, un tratat asupra educației fizice, morale și intelectuale.

26. *Despre educație* de Herbert Spencer; traducare de Dum. Tru Stancescu; marele sociolog Spencer tratează în cadrul acestei broșuri educația intelectuală, morala și fizică.

27. *Chestiuni de educație și de Didactică experimentală* de Stefan Kiritzescu cuprinde diversele sisteme de educație; cultura personală și rolul învățătorului precum și câteva lecțiuni practice prelucrate după cele 3 trepte formale întrebuintate în școala normală din Karlsruhe; unde ca conducător al școlii se află profesorul pedagog Lay.

28. „*Froebel și grădinile de copii*“ de Gabriel Compayre; o broșură asupra lui Froebel, a sistemului său de educație; grădinile de copii, rostul lor și principiile de cari sunt conduse.

29. *Noul sistem de educație*, de Maria Buțureanu, cuprinde un tratat asupra educației, începând cu nașterea copilului — puericultura; grădinile de copii froebliane, însemnatarea și programa lor de activitate.

30. „*Jonel*“ educațiunea unui bun copil, carte pentru părinți și alți educatori de V. Gr. Borgovan, cuprinde un tratat asupra educației, începând cu împrejurările dinainte de nașterea copilului, e o încercare de a face educația băiatului, după o formă analoga cu Emilul lui J. Jack Rousseau; întocmai ca Rousseau și Borgovan își alege un elev imaginar pe Jonel și în jurul vieții lui Jonel își prezintă sistemul său de educație.

31. *Părinți și copii* în al XIX-lea secol, de Ernst Legouve membru al academiei franceze; trad. de Stancescu cuprinde o serie de probleme asupra educației copiilor.

32. *Educația cetățenească a tineretului* de Fr. Forster bibl. Minerva, trad. de Apostol D. Culea; cuprinde educația cetățenească a tineretului și a adulților precum și noțiunea educației profesionale.

33. *Altă creștere sau școala muncii* a scriere de S. Mehedinți tratează educația, pledând pe lângă o ra-

dicală reformă a învăț. primar actual pe care-l numește verbalism și înlocuindu-l cu activitatea și munca. După Dl Mehadinți caracter e: totalitatea obișnuințelor, la cari am ajunge mai ușor obiscinuidu-ne la o continuă activitate.

(Va urma.)

Țigu Efrem.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 2225—1922.

Circular

către toate școlile primare și de ucenici din județ.

Cu numărul de azi al Revistei s'a expedit pentru fiecare școală câte o blanchetă de tablou statistic, referitor la confesiune elevilor înscriși la acele școli. Aceste tablouri se vor îndeplini cu precizie din partea dirigenților și se vor înainta aici cel mult până la 10 Octombrie n. a. c.

Tablourile vor prezenta situația din 1 Oct. a. c.

Cei ce nu vor înainta la timp aceste tablouri, vor fi pedepsiți în cale disciplinară.

Oradia-Mare, la 30 Septembrie 1922.

Nr. 2221—1922.

Aviz!

Ministerul Instrucțiunii Directoratul General din Cluj, cu ordinul Nr. 24118--1922 VI-a aprobat următoarele numiri și schimbări în învățământul primar urban și rural din județul Bihor:

1. Vlasa Letiția titulară la Oradea-Mare. 2. Salczar victoria din Tileagd titulară la Oradea-Mare. 3. Radó Francisc titular la Salonta-Mare. 4. Iuhász Ludovic titular la Salonta-Mare. 5. Sabó Iuliu titulară la Salonta-Mare. 6. Hoffmann Ludovic titulară la Salonta-Mare. 7. Măghiar Maria suplitoare la Decănești, det. la Rev. 8. Feñ Ecaterina suplitoare la Toboliu. 9. Vadász Vasilie titular la Dobrești. 10. Dușe Cornelia titulară prov. la Vașcău. 11. Fazekas Elena titulară la Oșorhei. 12. Nagy Maria suplitoare la Pișcott. 13. Dudulescu Gavril titular la Tinca, la școală de ucenici. 14. Böszörményi Stefan titular la Arpad. 15. Komlossi Etelca din Oradea-Mare titular la Tileagd. 16. Buda Simion titular la Diosig. 17. Olariu Elvira suplitoare la Gepiș. 18. Vârlan Const. suplitor la Serghiș. 19. Meze Elena tit. prov. la Sâmbărtin. 20. Riha Irina titulară la Nojorid. 21. Puticiu Adrian din Chișlaz titular la Chiribiș. 22. Horvath Gheorghe din Vad titular la Brusturi. 23. Robotin Ana din Spinuș tit la Silindru. 24. Gloambeș Ioan din Ceșoara titular la Tigănești. 25. Cosma Dimitrie din Marghita titular la Voievozi. 26. Pop Alexandru din Sămbățașag titular la Vintiri. 27. Pop Rozelia Erdödi din Abram titular la Valea lui Mihai agr. 28. Gherdan Gheorghe iunior din Salonta-Mare tit. la Marțihaza. 29. Gherdan Gheorghe sen. din Marțihaza la Salonta-Mare. 30. Găzdac Silvia din Tămașda sup. la Batăr. 31. Pop Alexandru din Buntești sup. la Iteu. 32. Chodoșan Margareta din Vășcău sup. la Șebiș. 33. Țirban Gheorghe suplitor

la Tăut. 34. Leu Silvia supl. la Gurbediu. 35. Litnovsky Ion supl. la Orvișele. 36. Neagrău Traian suplitor la Tămașda. 37. Vandici Gavril supl. la Măgești. 38. Anița Ion supl. la Rohan. 39. Ursuleasc Ana supl. la Hidișelnan. 40. Popovici Cavril supl. la Nimăești. 41. Dobra Florian tolerat la Hodișel. 42. Popovici Iustin supl. la Căbești. 43. Iova Teodor preot suplitor la Ginta. 44. Moga Ioan din Bochia suplitor la Sănmiclăuș. 45. Stârcea Alexandru supl. la Groși (Aleșd). 46. Fuliș Ion supl. la Săud. 47. Florea Aurel preot suplitor la Călugări. 48. Popovici Mihai preot suplitor la Leheceni. 49. Ciuhandu Aurel preot supl. la Roșie. Preoți suplitori: 50 Bogdan Petre Simugiu; 51. Andrei Ioan Bucium; 42. Tempelean Justin Drăgoten; 43. Fofiu Stefan Totoreni; 54. Popovici Gheorghe Hidiș-Albești; 55. Popa Terentie Vărășeni; 56. Cipău Petre Luncșoara. Toleranți suplitori: 57. Roman Ioan 58. Istroan Dimitrie Chiugag; 59. Costea Gheorge Sârbești; 60. Panda Ilie Dumbrăvan; 62. Simoc Teodor Abramul sup.; 63. Petruț Vasile din Sârbi titular Fărnaș; 64. Gajzago Irina din Tăut titulară Vad; 65. Giurău Gheorghe din Măgești titular Cuișd; 66. Ghenț Grigorie din Câmpani supl. Vărzarii inf.; 67. Farkas Alexandru din Tileagd tit. Pădurea Neagră; 68. Grunner Victor din Pădurea Neagră tit. Tileagd; 69. Porumb Dimitrie din Gurbediu tit. Roit; 70. Tronca Ana din Beznea titulară Chiștag; 71. Popon Stefan din Cacuciu supl. Valea-mare; 72. Șandor Gheorghe din Rontău tit. Chigic; 73. Buda Iustina din Hidișelnan tit. Șoimușpetrasa; 74. Mărcuț Constantin titular Sănmiclăușul român.

Învățătorii ajutori (cursiști) al căror nume nu e publicat, au rămas la locul vechiu.

Circular.

către toți învățătorii din județul Bihor.

Ministerul este informat, că se comit adese grave abuzuri cu eliberarea certificatelor de școală primară. Elevii cari n'au cercetat școala regulat, ori n'au cercetat școala de loc, au fost trecuți în cataloage și matricolă, ca și cum ar fi frecventat școala în toată regula, sau au fost arătați ca promovați fără să îndeplinească condițiile legale de promovare.

Prin aceste fapte, învățătorii respectivi nu numai că se fac vinovați de infracțiuni disciplinare care se pedepsesc cu înțoită severitate, dar vor fi pasibili, dacă se constată vinovația lor și de cele mai grele pedepse prevăzute în codul penal comun.

Spre a se evita în viitor ori ce neajunsuri ce ar putea surveni din această pricină, directorii școlilor normale sunt invitați, ca atunci când fac înscrierile să se intereseze de aproape cum se prezintă certificatele școlare, iar dacă ar avea vr'o nedumerire sau bănuială în ce privește corectitatea datelor cuprinse în acte, să ni le comunice imediat spre a se lua măsurile ce se vor crede de cuviință.

Ministerul este mai departe nemulțumit de

faptul constatat în foarte multe părți, că se fac controlat corecturi și răsături, tot feluri de alterări de note și absențe în cataloage și matricolă. Astfel de corecturi și răsături, nu numai că sunt absolut inadmisibile, dar ele constituie delictul pentru care legea prevede penalități grele chiar și atunci când ele sunt comise de elevi sau minori. Verificarea registrelor cataloage în privirea exactității însemnărilor cerute de deosebita lor rubrică și exacta trecere al tuturor notelor și datelor în matricolă, e încredințată conducătorilor școlii.

Directorii se fac răspunzători de erorile, corecturile și alterările ce s'ar comite la transcrieri. Dacă se constată astfel de greseli în cataloage și matricolă, directorii subliniază datele greșite cu cerneală roșie și apoi tot cu cerneală roșie însemnează datele exacte în coloana de observații și subsemnează.

Elevilor să li se stragă atențiunea asupra gravității infracțiunii ce s'ar comite prin ștergeri și corecturi de date în certificate școlare și alte acte publice făcute cu intenția vădită de a induce în eroare pe părinți sau autoritățile școlare.

Ordinul de față se pune în vederea D-ilor învățători ai școlilor noastre primare, spre a se conforma cu rigoare atât în ce privește conducerea și disciplinarea elevilor, cât și în ce privește administrația școlară și îngrijirea scriptelor oficiale.

Cel ce se vor constata neglijenți, se vor pedepsi pe cale disciplinară.

Oradea-Mare, la 25 August 1922.

II

Nr. 1957—1922.

Circular

către toți învățătorii din județul Bihor.

Cu ordinul nostru circular de mai sus s'au restituit socoțile pe anul bugetar 1921—1922 pentru redactare din nou pe blanchetele prescrise pentru acest scop, conform legii conabilității de stat.

Cum o mare parte dintre învățători sunt nedumeriți asupra redactării lor, pentru orientare se comunică următoarele instrucțiuni:

1. Fiecare școală conduce un „Jurnal de cassă”, în care se introduc în ordine cronologică toate veniturile și cheltuielile școlii, în cursul unui an bugetar.

1. Anul bugetar începe cu 1 Aprilie și se termină cu 31 Martie a anului viitor. Nici veniturile și nici cheltuielile obvenite într-un an bugetar nu se pot trece pe socoteala celui alt an bugetar.

2. Atât veniturile cât și cheltuielile se vor introduce în mod cronologic la rubrica corespunzătoare titlului pentru care au intrat respective pentru care s-au cheltuit. Pentru cheltuielile ordonate din partea ministerului se va deschide rubrică separată la venituri.

3. Pentru veniturile școlii se vor cere contrachitanțe, iar pentru cheltuielile chitanțe în regulă, în câte trei exemplare egale. Un exemplar din chitanțe va fi timbrat cu $1\frac{1}{2}\%$ la suma ce o reprezintă, restul vor fi copii netimbrate.

4. Cheltuielile dela un titlu nu pot să fie mai mari ca suma incuviințată spre acest scop. P. E. dacă pentru reparaturi mai mici sunt incuviințate 100 lei, nu se pot face reparaturi de 132 lei. Întrucât însă prin fluctuația prețurilor, la vreun titlu se necesită o sumă mai mare decât ce s'a aprobat, se va cere aprobare să se cheltuiască la acest titlu din alte titluri, la cari s'a ajuns la oarecari economii.

5. La 31 Martie a fiecărui an se închide Jurnalul de cassă și făcându-se bilanțul, eventualul escedent se va trece pe pagina următoare la venituri, pentru noul an bugetar.

6. Imediat ce am încheiat anul bugetar, se face decontarea (socoata) sumelor primite în contul bugetului.

II. Socoata se va face în felul următor:

1. După închierea Jurnalului de cassă, din acest jurnal facem un extras fidel și exact pe anul întreg bugetar. Extrasul se va face pe un imprimat conținând aceleași rubrici ca jurnalul și se va redacta în 3 exemplare egale purtând aceleași semnături, ca și Contul de gestiune.

2. Contul de gestiune va cuprinde sumizarea veniturilor și cheltuielilor specificate în jurnalul de cassă. Urmează deci, că celace în jurnalul de cassă obvine sub mai multe poziții, în Contul de gestiune se indica într-o sumă, amintind la locul cuvenit numărul pozițiilor din jurnalul de cassă. P. e. Plata servitorului se face lunar, deci în cursul unui an bugetar în 10 poziții, luând de tot 10 chitanțe. Presupunând că un servitor are lunar 50 lei, în Contul de gestiune la rubrica respectivă vom induce: 1. pozițiile jurnalului de cassă (5, 11, 16, etc.), 2. suma aprobată Lei 500, 3. suma cheltuiii Lei 500, 4. acte justificative 10.

Chitanțele vor primi drept număr curent numărul poziției jurnalului de cassă și vor purta semnatura presidentului.

3. Socoată separată asupra bibliotecii școlare nu se face. Veniturile și cheltuielile referitoare se constată din socoata generală.

4. Banii încuși în scopul bibliotecii școlare nu se pot utiliza în alt scop, ci din acele sume se vor cumpăra cărți pentru bibliotecă; iar sumele necheltuite se vor capitaliza și depune spre fructificare. La nici un caz nu se vor ține în cassa școlii.

5. Dacă pentru biblioteca școlii s'au făcut cum-părări de cărți, acele se vor trece în inventarul bibliotecii, iar la socoți se va anexa un extras din acel inventar în triplu exemplar.

6. Dacă banii bibliotecii s'au capitalizat, atunci la socoți se va anexa contul capitalelor în triplu exemplar.

7. Toate chitanțele originale precum și copile se vor cuprinde după număr și în ordine cronologică într-un tablou separat, care se va anexa la socioji în trei exemplare.

8. Socoțiile astfel pregătite se vor pertracta într-o ședință a Comitetului școlar anume convocată și apoi împreună cu procesul verbal în 2 exemplare se va înainta Revizoratului școlar pentru competență afacere.

9. Socoțiile pregătite fără conformare cu normele de mai sus nu se vor putea înainta pentru aprobare. Ceice le au înaintat se vor considera neglijenți.

Oradia Mare, la 28 Septemvrie 1922.

III.

Nr. 2082—1922.

Circular.

Tuturor învățătorilor de stat și confesionali de naționalitate maghiară dela școlile primare din județul Bihor.

Se aduce la cunoștință întregului corp didactic de naționalitate maghiară aplicat la școlile primare de stat și confesionale de pe teritoriul acestui județ, că examenele de echivalarea diplomei în anul școlar curent se vor începe la 28 Oct. a. c. și vor ținea în zilele de 28, 30, 31, Octombrie a. c. înaintea comisiunii de pe lângă liceul de fete „Oltea Doamna” din Oradea-Mare.

În urma acestuia toți învățătorii cari încă nu și-au echivalat diploma de învățător vor avea a și înainta spre a acest scop cererea în scris și timbrată legal până la 14 Octombrie a. c. către direcțiunea liceului de fete „Oltea Doamna” din Oradea-Mare, Parcul Stefan cel mare Nr. 4.

CertIFICATELE despre ascultarea cursului de limbă română nu echivalează diploma de învățător.

Oradea-Mare, la 15 Septemvrie 1922.

IV.

Nr. 2218—1922.

Circular

către toți învățătorii de toate categoriile din județul Bihor.

Din corespondența oficioasă intrată la acest Revizorat am constatat, că mulți învățători trimit Revizoratului corespondențele oficiale, francate.

Cum școlile primare, ca instituții de stat se bucură de același favor, ca și toate oficiile publice, fiecare școală trebuie să aibă o carte de postă, cu care se trimit corespondențele oficiale scutite de porto, punându-se pe plic la stânga din jos mențiunea: „Din oficiu, în interes de serviciu, scutit de porto”.

Cartea de postă va avea paginile numerotate și se va verifica de șeful oficiului postal din comună.

Totodată din nou atragem atențiunea dlor învățători și comitetelor școlare asupra dispoziției, că în unul și același raport nu se pot raporta mai multe

chestiuni. Pentru fiecare chestiune ce privește școala se va face raport separat.

În ce privește procesele verbale ale comitetelor școlare acele se înaintează pentru aprobare în termen de 8 zile dela data ședinței, în cazuri urgente în termen de 2 zile. Nici o deciziune a comitetului nu se poate executa înainte de aprobarea ei din partea Revizoratului școlar. Întrucât din ședința comitetului se cere vre-o dispoziție aparte din partea Revizoratului școlar, după aprobarea procesului verbal, aceasta se va cere în raport separat.

Oradia-mare, la 29 Septemvrie 1922.

V.

Nr. 2206—1922.

Ordin circular.

Către toți învățătorii dela școlile primare cu limba de propunere română din județul Bihor.

Implinindu se 50 de ani dela moartea tragicului erou național Avram Iancu, care și-a jertfit viața și avutul pentru împlinirea idealului realizat cu 50 de ani în urmă, cuvine-se ca amintirea lui să se comemoreze din partea tuturor românilor.

În consecință învățătorii sunt îndrumați, ca în prima Duminecă ce urmează după 1 a lunii Octombrie, după terminarea serviciului divin să intrunească în școală pe toți elevii împreună cu părinții lor, unde în cadrul unei conferințe li se va face o scurtă istorie a vieții lui Avram Iancu, punându-l înaintea lor ca un exemplu al iubirii de neam.

Oradea Mare, la 25 Septemvrie 1922.

VI.

Nr. 2039—1922.

Circular

către toți învățătorii de stat din județul Bihor.

Încuviințându-se pentru școlile primare de stat un acout pentru cheltuielile materiale ale școlilor pe anul bugetar 1922—23, sumele corespunzătoare s-au eliberat la mână învățătorilor, cu condiția, ca în termen de 8 zile să trimită revizoratului școlar chitanță iscălită de presidentul comitetului școlar.

Cum cea mai mare parte a învățătorilor nu au satisfăcut acestei dispoziții, sunt îndrumați, ca imediat să trimită chitanțele referitoare, recomandat, la adresa Revizoratului școlar, la caz contrar vor fi urmăriți pe cale disciplinară.

Oradia-Mare, la 29 Septemvrie 1922.

VII.

Nr. 2217—1922.

Circular

către toți învățătorii de toate categoriile din județul Bihor.

Luând în considerare, că fondul de pensuni al învățătorilor, încă nu e clarificat, deci pensionările se

fac foarte cu greu, luând apoi în considerare, că lea fa învățătorilor se ordonă încet și învățătorii o primesc foarte neregulat, ministerul instrucțiunii cu ordinul Nr. 349—1922 a estins atribuțiile Cassei de credit a corpului didactic și asupra ținuturilor alipite.

Casa de credit a corpului didactic este o instituție organizată și susținută de ministerul instrucțiunii cu controlul membrilor corpului didactic, de unde membrii corpului didactic primesc ajutoare în cas de morb, până la pensionare și imprumuturi până la lea fa pe trei luni, care apoi se reține în rate foarte avantajoase, lunar.

Învățătorii pot să beneficieze de aceste favoruri însă numai în cazul, când sunt membri ai acestei instituții, plătiind o taxă minimală de membru.

În baza ordinului menționat cei ce doresc să intre ca membri ai Cassei de credit a corpului didactic să se anunțe cel mai târziu până la 15 Octombrie n. a. c, la Revizoratul școlar, pentru ca să putem înainta tabloul membrilor la minister.

Oradia-mare, 39 Septembrie 1922*

Revizoratul școlar.

INFORMAȚIUNI

Revista ni se restituie din partea multor oficii postale cu mențiunea „Necunoscut“ ori „Nu a căutat“ Dni învățători sunt rugați, ca chiar în interesul lor binepricăput să solicite la oficiile postale respective și dela primării, ca revista să nu ni se restituie ci să se înmaneze celui în drept.

*

Ostașii noi poezia publicată în numărul trecut al revistei este scrisă de învățătorul G Popoviciu din Lupșoaia, celace din greșală de tipar nu s a comunicat.

*

Necrolog. † *Ioanichie Lupescu* învățător în Săcădat a d. cedat în 25 Septembrie n. a. c. Il deplângem și transmitem îndureratei văduve condoleanțele noastre.

SFATURI ȘI INDEMNURI.

V. I. în G. Am avut și noi de mai nainte cunoștință de circulara unor protopresbiteri, în care cere, ca învățătorii statificați să înainteze pentru aprobare planurile analitice și ordul orelor . . . Acum și Dta ne întrebi, că ce să faci? Să le trimiți ori nu?

Iată răspunsul nostru! Toți învățătorii au înaintat planurile analitice și anexele lui Revizoratului

Girant respons: **P. Coroiu.**

școlar pentru aprobare și după cât știm, acele VI s'au și restituit aprobate. Aceasta o au făcut toți învățătorii în urma unul ordin primit dela Revizoratul școlar, care la nici un caz nu a luat dispoziția aceasta numai din vânt, ci pe simplul motiv că Dvoastre toți sunteți învățători de stat, p'ăliți exclusiv de stat, deci stați sub controlul direct al organelor statului.

Deci, dacă vă permite timpul și dispoziția su fietească, n'aveți decât să le mai faceți odată. Noi însă vă sfătuim, ca să nu le faceți, pentru că le aveți odată aprobate de forul competent și nu ne putem închipui că ce fel de mijloace de constrângere se vor folosi, pentru ca planurile analitice să poarte cu o încălțtură mai mult. Că de controlarea lor . . . s'a mântuit!

Imi pomeniți și de un acord obvenit între Stat și Biserici în acest sens . . . Am cetit și eu ceva vag, așa prin ziare, dar nu am cunoștință să fi și venit vre o dispoziție în acest sens. Și dacă-mi aduc bine aminte, acordul s'a stabilit numai în ce privește locașurile de școală și instrucția religioasă în școală. Ori, dacă știu bine, aceasta din urmă ar fi datorința preoților, cari, cred eu, nu se vor lipsi bucuros de epitetul de apostoli ai satelor, celace au și fost împreună cu învățătorii. Învățătorii au rămas și pe mai departe la dispoziția statului, deci faceți toate în consecință.

S. I. în C. Asta n ai potrivit-o bine! Ai să regeți viața întreagă, că nu ai luat parte la conferința din anul acesta, care a avut un rol nu numai frumos, ci și important. Ce crezi, s'a mai pomenit, ca legislatorul să te întrebe pe tine, că oare cum ar fi trebuit să se facă instrucția în școlile primare? Doar până aci ai primit numai ordinul și instrucția și a fost bine ori rău, a trebuit să satisfaci.

Apoi discuțiile au și fost la nivel, potrivit importanței problemelor ce s'au discutat.

Dealtcum absența se poate scuza numai pentru caz de morb, celace trebuie justificat cu certificat medical. Pentru că fiind vorba de probleme, cari privesc nu se poate mai aproape chiar viața școlii și a învățătorilor, orice afacere importantă familiară se putea amâna cu 2 zile.

Cuprinsul.

1. Unificarea învățământului . . .	Gh. Tulbure
2. Conferința corpului didactic . . .	C.
3. Personalitatea profesorului . . .	E. Filipidescu
4. Mișcarea pedagogică . . .	E. Tigu
5. Partea oficială . . .	*
6. Informațiuni . . .	*
7. Sfaturi și indemnuri . . .	**